

Ketenmonitor Wvggz

1^e kwartaal 2021

Inhoud

Inleiding	1
1. Crisismaatregel	2
1.1 Aantal beschikkingen en opgelegde Crisismaatregelen	2
1.2 Politie- en justitiële gegevens en historisch overzicht	3
1.3 Horen van de betrokkene	5
2. Voortzettingen	6
2.1 Aantallen VCM.....	6
2.2 Crisismaatregel en voortzettingen CM	8
3. Zorgmachtigingen.....	9
3.1 Afgegeven beschikkingen Zorgmachtigingen	9
3.2 Voorbereiding verzoekschrift Zorgmachtiging	12
3.3 Verkennend onderzoek	17
3.4 Eigen plan van aanpak.....	18
4. Patiëntenvertrouwenspersoon	20
4.1 Inzet PVP.....	20
5. Familievertrouwenspersoon	23

Inleiding

De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) is op 1 januari 2020 in werking getreden. De verplichte zorg aan mensen met een psychische stoornis wordt sinds die datum verleend op grond van de nieuwe wetgeving. Dat betekent onder meer dat er meer aandacht is voor de wensen en voorkeuren van betrokkene en dat de familie beter wordt betrokken. Ook geeft de wet aan dat verplichte zorg een uiterste middel is. Alleen als een betrokkene een gevaar vormt voor zichzelf of iemand anders is, mag verplichte zorg worden geleverd. Dit moet dan zoveel mogelijk op maat gebeuren en zo snel mogelijk worden afgebouwd.

Ketenpartijen hebben behoefte aan inzicht in de uitvoering van de wet. Het Ketencoördinatieteam (KCT) maakt samen met de ketenpartners elk kwartaal deze landelijke ketenmonitor. De cijfers uit de ketenmonitor worden ook gebruikt voor de wetsevaluatie die gepland is voor eind 2021.

Deze cijfers hebben betrekking op (het proces van) het opleggen van machtigingen en maatregelen en gaan niet over de daadwerkelijk verleende verplichte zorg. Daarover rapporteren zorgaanbieders en de IGJ.

De monitor is samengesteld op basis van bijdragen van de rechtspraak, de Vereniging Nederlandse gemeenten (VNG), de stichting patiëntenvertrouwenspersonen (StPVP), het Openbaar Ministerie (OM) en de Landelijke Stichting Familievertrouwenspersonen (LSFvp). Deze monitor betreft de maanden januari tot en met maart 2021.

Het jaar 2020 stond in het teken van de overgang van BOPZ naar Wvggz. Vóór het einde van 2020 moesten alle lopende BOPZ machtigingen zijn omgezet naar de Wvggz. De vergelijking met de BOPZ is in deze monitor losgelaten om dat dan de Wzd ook moet worden opgenomen. Er wordt nu volstaan met de vergelijking met de Wvggz in 2020.

Eerste kwartaal 2021

Het aantal crisismaatregelen in het eerste kwartaal van 2021 was lager dan in het eerste kwartaal van 2020. Dit is verklaarbaar. In de eerste maanden van 2020 was de CM, met voortzetting, een terugvaloptie voor de procedure voor een zorgmachtiging die nog niet opgestart kon zijn (dat kon immers pas vanaf 1 januari 2020). Daarmee is het aantal crisismaatregelen in het eerste kwartaal 2021 waarschijnlijk een betere indicatie voor het structurele niveau.

Het aantal afgegeven zorgmachtigingen is hoog in januari 2021 en daalt daarna weer naar een gemiddeld niveau. Het hoge aantal in januari wordt veroorzaakt doordat eind 2020 nog veel aanvragen zijn ingediend voor machtigingen die nog moesten worden omgezet naar de Wvggz. De verwachting is dat medio 2021 (vanwege afgifte eerste zorgmachtigingen voor een half jaar), ook een piek zichtbaar zal zijn. De pieken in december/januari en halverwege het jaar zullen zich waarschijnlijk ook de komende jaren voordoen (vanwege het voor één jaar of 2 jaar afgeven van zorgmachtigingen), en langzaam wegebben.

Waarschijnlijk is het niveau van aantallen zorgmachtigingen in 2021 een betere indicatie voor het structurele niveau van het aantal zorgmachtigingen dan 2020, vanwege de overgangsfase in 2020 en omdat er begin 2020 nog BOPZ machtigingen zijn afgegeven.

1. Crisismaatregel

Een crisismaatregel kan worden opgelegd als het ernstige vermoeden bestaat dat het gedrag van een persoon onmiddellijk dreigend nadeel veroorzaakt als gevolg van een psychische stoornis. Een crisismaatregel wordt opgelegd door de burgemeester op basis van een medische verklaring van een psychiater. Daarbij krijgt de betrokkene de mogelijkheid om gehoord te worden. De psychiater heeft de mogelijkheid om politie- en justitiegegevens op te vragen bij het OM. De burgemeester heeft de mogelijkheid om de historie van machtigingen en maatregelen op te vragen. Een crisismaatregel duurt maximaal drie dagen.

1.1 Aantal beschikkingen en opgelegde Crisismaatregelen

In tabel 1.1 is weergegeven voor 2020 en het eerste kwartaal 2021:

1. Het totaal aantal beschikkingen van de burgemeester in het kader van de crisismaatregel. Dit getal omvat alle gestarte procedures voor een crisismaatregel, waarbij een burgemeester een beslissing heeft genomen op basis van een medische verklaring (kolom 1 voor 2020 en kolom 3 voor 2021)
2. Het aantal opgelegde crisismaatregelen (kolom 2 voor 2020 en kolom 4 voor 2021).

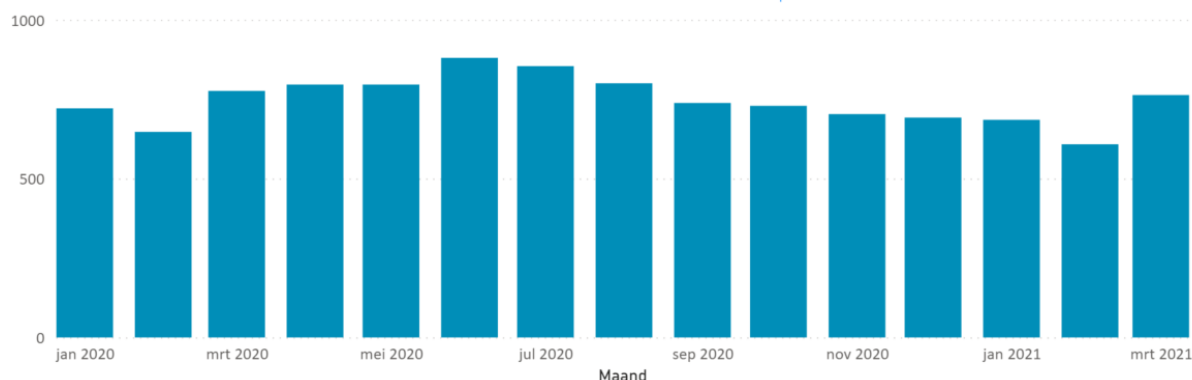
Tabel 1.1 Beschikkingen CM 2020 en 2021¹

Jaar	2020		2021	
	Beschikking CM	Opgelegde Crisismaatregelen	Beschikking CM	Opgelegde Crisismaatregelen
januari	791	721	708	685
februari	694	647	618	608
maart	825	776	781	763
april	820	796		
mei	814	796		
juni	905	880		
juli	874	854		
augustus	810	800		
september	751	738		
oktober	739	729		
november	718	703		
december	706	692		
Totaal	9447	9132	2107	2056

¹ Gegevens zijn verkregen vanuit VNG in april 2021. Kanttekening hierbij is dat enkele gemeenten bezwaar hebben gemaakt tegen aanlevering van gegevens. Deze zijn daarom niet meegenomen in de hierboven vermelde aantallen. De niet opgenomen gegevens vormen een klein deel (ca. 4 %), waardoor de cijfers een goede weergave zijn van de trends

Figuur 1.1 Opgelegde CM 2020 en 1^e kwartaal 2021

Toelichting

In de tabel is te zien dat in de maand maart 2021 meer crisismaatregelen zijn opgelegd dan in januari en februari 2021. Dit verloop is ook te zien in het eerste kwartaal van 2020. Het aantal crisismaatregelen in het eerste kwartaal 2020 is hoger dan in het eerste kwartaal van 2021, wat verklaarbaar is om dat in de eerste maanden van 2020 de CM een terugvaloptie was omdat de procedure voor een zorgmachtiging nog niet opgestart kon zijn (dat kon immers pas vanaf 1 januari 2020). Daarmee is het aantal crisismaatregelen in het eerste kwartaal 2021 waarschijnlijk een betere indicatie voor het structurele niveau.

Uit gegevens van de gemeenten blijkt verder dat het overgrote deel van de crisismaatregelen wordt opgelegd op basis van een medische verklaring waarin de onafhankelijk psychiater oordeelt dat de psychische stoornis en risico op ernstig nadeel aanwezig is (een "positieve " medische verklaring). Het verschil tussen totaal aantal beschikkingen (tabel 1.1, kolom 1 en 3), en de opgelegde crisismaatregelen (tabel 1.1, kolom 2 en 4) betreft de beschikkingen die niet hebben geleid tot een crisismaatregel, meestal omdat de medische verklaring "negatief" was. In het eerste kwartaal van 2021 is het 2 keer voorgekomen dat de medische verklaring "negatief" was en toch een CM is afgegeven. En verder blijkt dat de burgemeester de CM 6 keer heeft afgewezen na een "positieve" medische verklaring.

1.2 Politie- en justitiële gegevens en historisch overzicht

In voorbereiding op een crisismaatregel kan de burgemeester een historisch overzicht van machtigingen en maatregelen opvragen bij de officier van justitie en de psychiater kan politie- en justitiële gegevens opvragen. In de onderstaande tabellen is weergegeven hoe vaak dit is voorgekomen in 2020 (tabel 1.2) en in 2021 (tabel 1.3). Deze aantallen zijn afgezet tegen het totaal aantal beschikkingen, en zo is te zien bij welk percentage van de beschikkingen deze gegevens zijn opgevraagd (kolommen 2 en 4 in zowel tabel 1.2 als 1.3).

Tabel 1.2 Informatieverstrekking vanuit OM aan burgemeester en psychiater 2020. ²

Aanvraag door burgemeester			Aanvraag door psychiater		
Maand	Aantal	% Aantal t.o.v. aantal beschikkingen CM	Maand	Aantal	% Aantal t.o.v. aantal beschikkingen CM
januari	90	11%	januari	93	12%
februari	81	12%	februari	102	15%
maart	59	7%	maart	67	8%
april	75	9%	april	111	14%
mei	64	8%	mei	126	15%
juni	70	8%	juni	120	13%
juli	56	6%	juli	108	12%
augustus	82	10%	augustus	110	14%
september	36	5%	september	65	9%
oktober	40	5%	oktober	87	12%
november	29	4%	november	58	8%
december	39	6%	december	55	8%
Totaal	721	8%	Totaal	1102	12%

Tabel 1.3 Informatieverstrekking vanuit OM aan burgemeester en psychiater 2021.

Historisch overzicht			Politie- en justitiële gegevens		
Maand	Aantal	% Aantal t.o.v. aantal beschikkingen CM	Maand	Aantal	% Aantal t.o.v. aantal beschikkingen CM
januari	46	6%	januari	71	10%
februari	22	4%	februari	50	8%
maart	7	1%	maart	65	8%
Totaal	75	4%	Totaal	186	9%

Psychiaters hebben in het eerste kwartaal van 2021 bij gemiddeld 9% van de CM-beschikkingen politie- en justitiële gegevens opgevraagd. De informatieverstrekking aan de psychiater wijkt daarmee niet veel af van het laatste kwartaal van 2020. Te zien is dat in het eerste kwartaal van 2021 burgemeesters voor gemiddeld 4% van de beschikkingen historische gegevens opvragen. Daarmee is het percentage in het eerste kwartaal lager dan in de laatste maanden van 2020.

² Gegevens zijn verkregen vanuit VNG in april 2021. Kanttekening hierbij is dat enkele gemeenten bezwaar hebben gemaakt tegen aanlevering van gegevens. Deze zijn daarom niet meegenomen in de hierboven vermelde aantallen. De niet opgenomen gemeenten vormen echter een klein deel, waardoor 4 procent van de opgelegde crisismaatregelen niet zijn weergegeven. De vermelde gegevens geven een goed beeld en er kunnen trends uit worden afgeleid.

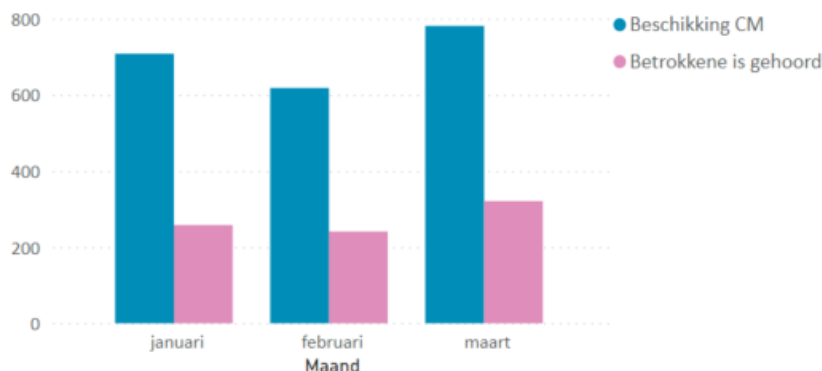
1.3 Horen van de betrokkene

Volgens de wet dient de burgemeester de betrokkene, zo mogelijk, in de gelegenheid te stellen om te worden gehoord. Om een goed beeld te kunnen geven van het aantal beschikkingen dat is afgegeven ten opzichte van het aantal betrokkenen dat daadwerkelijk is gehoord, wordt de procentuele verhouding weergegeven in kolom 4 van tabel 1.4 voor het jaar 2020 en in kolom 8 voor het jaar 2021.

Tabel 1.4 Het horen ³

Jaar	2020				2021			
Maand	Beschikking CM	Poging tot horen gedaan	Betrokkene is gehoord	Verhouding aantal betrokkenen gehoord t.o.v. aantal beschikkingen	Beschikking CM	Poging tot horen gedaan	Betrokkene is gehoord	Verhouding aantal betrokkenen gehoord t.o.v. aantal beschikkingen
januari	791	571	469	59%	708	412	258	36%
februari	694	507	365	53%	618	369	241	39%
maart	825	529	395	48%	781	448	321	41%
april	820	503	347	42%				
mei	814	500	349	43%				
juni	905	537	393	43%				
juli	874	536	411	47%				
augustus	810	486	372	46%				
september	751	440	324	43%				
oktober	739	431	291	39%				
november	718	422	288	40%				
december	706	414	280	40%				
Totaal	9447	5876	4284	45%	2107	1229	820	39%

Figuur 1.2 Betrokkenen die zijn gehoord ten opzichte van beschikkingen CM.

Toelichting

Het horen door de burgemeester vindt plaats nadat de psychiater een betrokkene heeft onderzocht voor de medische verklaring. Naar aanleiding van dat onderzoek kan de psychiater aangeven of de betrokkene in staat is om gehoord te worden. Als betrokkene in staat is om gehoord te worden, wordt er een poging (indien nodig meerdere pogingen) gedaan om te horen (kolom 2 voor 2020 en 6 voor 2021 in tabel 1.3). Gezien de omstandigheden waar in betrokkene zich bevindt is het echter niet in alle gevallen mogelijk betrokkene daadwerkelijk te horen. Mogelijk hebben de corona-maartregelen, die invloed hebben op de wijze van horen, ook effect gehad⁴. Te zien is dat in maanden januari en februari 2021 naar verhouding iets minder betrokkenen zijn gehoord ten opzichte van het laatste kwartaal van 2020, maar dit in maart weer is gestegen. Gemiddeld is in het eerste kwartaal van 2021 39 % van de betrokkenen gehoord. Daarmee blijft het op het niveau van het laatste kwartaal van 2020.

³Gegevens zijn in april 2021 verkregen vanuit VNG. Kanttekening hierbij is dat enkele gemeenten bezwaar hebben gemaakt tegen aanlevering van gegevens. Deze zijn daarom niet meegenomen in de hierboven vermelde aantallen. De niet opgenomen gemeenten vormen echter een klein deel, waardoor de vermelde gegevens wel als afspiegeling van de trend gezien kunnen worden.

⁴ Tijdens de Covid-19 pandemie wordt voor de invulling van de hoorplicht vaker gebruik gemaakt van beeld-bel-verbindingen.

2. Voortzettingen

Een voortzetting van een crisismaatregel (VCM) wordt aangevraagd door een officier van justitie als deze oordeelt dat met de crisismaatregel het risico op ernstig nadeel voor betrokkene zelf of een ander nog niet voldoende is afgewend en er langer dan drie dagen verplichte zorg nodig is. Als de rechter oordeelt dat een crisismaatregel nog noodzakelijk is dan kan de rechter de crisismaatregel maximaal 3 weken voortzetten. Daarna stopt de maatregel, tenzij de officier van justitie voor het einde ervan een verzoek bij de rechter indient voor een zorgmachtiging die aansluit op de VCM.

2.1 Aantallen VCM

In tabel 2.1 is weergegeven:

1. Het aantal beschikkingen Voortzettingen CM (VCM) onder de Wvvgz 2020, in kolom 1.
2. Het aantal beschikkingen Voortzettingen CM (VCM) onder de Wvvgz 2021, in kolom 2.

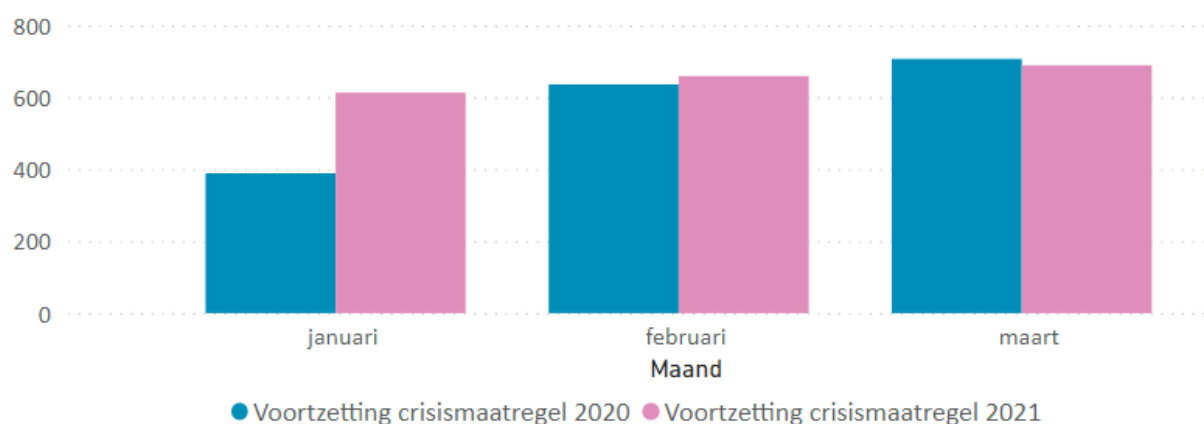
Tabel 2.1 Aantal beschikkingen Voortzetting Crisismaatregelen 2020 en 2021 ⁵

Maand	Voortzetting crisismaatregel 2020	Voortzetting crisismaatregel 2021
januari	389	613
februari	636	659
maart	707	689
april	742	
mei	737	
juni	840	
juli	982	
augustus	788	
september	713	
oktober	738	
november	604	
december	755	
Totaal	8631	1961

⁵ Gegevens zijn in april 2021 verkregen vanuit Rechtspraak. De getoonde aantallen betreffen alle beschikkingen die de rechter afgeeft ten behoeve van een voortzetting crisismaatregel, en bevatten zowel de afgegeven als de afgewezen VCM. Dit was ook het geval voor de BOPZ registraties. Het percentage afgewezen machtigingen is niet te achterhalen uit de registraties. Onder de BOPZ was een inschatting gemaakt dat dit 2 a 3 % van de beschikkingen was.

Figuur 2.1 Beschikkingen VCM januari tot en met maart 2020 en 2021

Toelichting

De aantallen van het eerste kwartaal in 2021 zijn afgezet tegen de aantallen in 2020. Vooral in januari 2020 maar ook in februari en maart zijn er, naast voortzettingen CM (Wvvgz), ook voortzettingen IBS (BOPZ) afgegeven. Het aantal VCM was in die maanden dan ook relatief laag, dat is terug te zien de de figuur 2.1

In tabel 2.1 is te zien dat de aantallen in de eerste maanden van 2021 lager liggen dan de maanden van 2020, vanaf het tweede kwartaal. Dit verschil is verklaarbaar omdat CM mét voortzetting CM als terugvaloptie is benut in het overgangsjaar 2020. Daarmee is het aantal VCM in het eerste kwartaal 2021 waarschijnlijk een betere indicatie voor het structurele niveau.

2.2 Crisismaatregel en voortzettingen CM

Een officier van justitie start de voorbereiding voor een voortzetting crisismaatregel en dient het verzoekschrift in bij de rechter als deze van oordeel is dat hiervoor een grondslag is.

In tabel 2.2 en 2.3 is weergegeven:

1. Het aantal CMen dat door de burgemeester opgelegd is, in kolom 1.
2. Het aantal afgegeven beschikkingen Voortzettingen CM (VCM), in kolom 2
3. Het percentage van de CM waar een beschikking VCM is afgegeven, in kolom 3.

Tabel 2.2 Verhouding tussen opgelegde CM en VCM 2020⁶

Maand	1. Aantal opgelegde Crisismaatregelen	2. Afgegeven VCM	3. % verhouding tussen opgelegde CM en VCM
januari	721	389	54%
februari	647	636	98%
maart	776	707	91%
april	796	742	93%
mei	796	737	93%
juni	880	840	95%
juli	854	982	115%
augustus	800	788	99%
september	738	713	97%
oktober	729	738	101%
november	703	604	86%
december	692	755	109%
Totaal	9132	8631	94%

Tabel 2.3 Verhouding tussen opgelegde CM en VCM 2021

Maand	1. Aantal opgelegde Crisismaatregelen	2. Afgegeven VCM	3. %verhouding tussen opgelegde CM en VCM
januari	685	648	95%
februari	608	690	113%
maart	763	729	96%
Totaal	2056	2067	101%

In tabel 2.3 is te zien dat in het eerste kwartaal van 2021 het aantal voortzettingen dat is afgegeven door de rechter 1% meer is dan het aantal opgelegde crisismaatregelen door de burgemeester. Een percentage bóven de 100 % kan verklaard worden doordat niet alle gemeenten toestemming geven om hun CM door te geven voor de monitor (klein percentage van de gemeenten). Daarnaast kan er sprake zijn van overloop uit de vóórgaande maanden (voorzettingen van CM die bijvoorbeeld eind januari opgelegd zijn waarvan in februari de voortzettingen wordt toegewezen).

⁶ Gegevens in kolom 1 zijn verkregen vanuit VNG, gegevens in kolom 2 zijn verkregen vanuit de rechtspraak in april 2021.

3. Zorgmachtigingen

Het aantal zorgmachtigingen over het eerste kwartaal van 2021 wordt vergeleken met het aantal zorgmachtigingen in 2020.

3.1 Afgegeven beschikkingen Zorgmachtigingen ⁷

In tabel 3.1 is weergegeven:

1. Het aantal afgegeven zorgmachtiging Wvvgz beschikkingen 2020, in kolom 1.
2. Het aantal afgegeven zorgmachtiging Wvvgz beschikkingen 2021, in kolom 2

Tabel 3.1 Afgegeven beschikkingen Zorgmachtiging Wvvgz 2020 en 2021

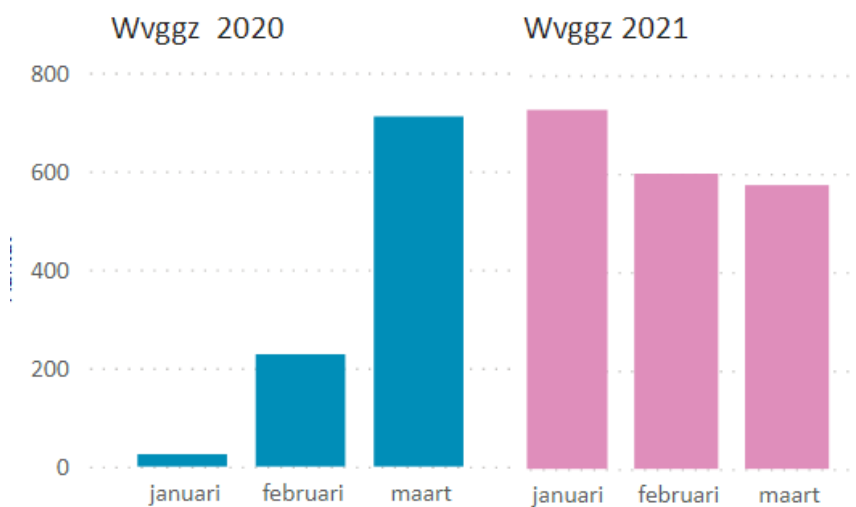
Maand	Zorgmachtigingen 2020	Maand	Zorgmachtigingen 2021
januari	21	januari	1.819
februari	216	februari	1.500
maart	672	maart	1.438
april	870	Totaal	4.757
mei	1.116		
juni	1.126		
juli	1.498		
augustus	1.548		
september	1.564		
oktober	1.680		
november	1.697		
december	2.198		
Totaal	14.206		

⁷ Dit is een optelsom van de zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een crisismaatregel, wijziging zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging, zorgmachtiging op basis van een zelfbindingsverklaring, ambtshalve zorgmachtiging 2.3 Wfz en zorgmachtiging met toepassing van 2.3 Wfz. De aantallen beschikkingen 2.3 Wfz is mogelijk niet compleet, en wordt er een verbeteringslag uitgevoerd op de registraties. Gegevens zijn verkregen vanuit de Rechtspraak in april 2021.

De getoonde aantallen betreffen alle beschikkingen die de rechter afgeeft ten behoeve van een zorgmachtiging, en bevatten zowel de afgegeven als de afgewezen zorgmachtigingen. Dit was ook het geval voor de BOPZ registraties. Het percentage afgewezen machtigingen is niet te achterhalen uit de registraties. Onder de BOPZ was een inschatting gemaakt dat dit 2 a 3 % van de beschikkingen was.

Figuur 3.1 Afgegeven beschikkingen zorgmachtiging januari tot en met maart 2020 en 2021

Toelichting

Het aantal afgegeven zorgmachtigingen is hoog in januari 2021 en daalt daarna weer naar een gemiddeld niveau. Het hoge aantal in januari wordt veroorzaakt doordat eind 2020 veel aanvragen zijn ingediend voor machtigingen die nog moesten worden omgezet naar de Wvggz. Ook werden machtigingen afgegeven voor de eerste Wvggz machtigingen die eind 2020/begin 2021 afliepen. Dit waren er veel omdat er eind 2019 ook een piek was ter voorbereiding op de Wvggz.

De verwachting is dat medio 2021 (vanwege afgifte eerste zorgmachtigingen voor een half jaar), ook een piek zichtbaar zal zijn.

De verwachting is dat de pieken in december/januari en halverwege het jaar zich ook de komende jaren voordoen vanwege het voor één jaar of 2 jaar afgeven van zorgmachtigingen, en langzaam wegebben.

Waarschijnlijk is het niveau van aantallen zorgmachtigingen in 2021 een betere indicatie voor het structurele niveau van het aantal zorgmachtigingen vanwege de overgangsfase en omdat er nog BOPZ machtigingen zijn afgegeven in 2020.

Tabel 3.2 Afgegeven zorgmachtigingen 2020⁸

Maand	Wijziging zorgmachtiging	Zorgmachtiging aansluitend op zorgmachtiging	Zorgmachtiging aansluitend op VCM	Zorgmachtiging	Zorgmachtiging met zelfbindingsverklaring	
januari				10	11	
februari	<5			88	126	
maart	<5	<10		217	443	
april	<10	<10		176	680	
mei	12	10		251	843	
juni	17	13		233	863	
juli	37	42		341	1076	<5
augustus	32	191		285	1040	
september	30	401		307	825	<5
oktober	24	636		281	738	<5
november	30	604		257	806	
december	37	782		288	1089	<5
Totaal	232	2694		2734	8540	10

Tabel 3.3 Afgegeven zorgmachtigingen 2021

Maand	Wijziging zorgmachtiging	Zorgmacht. aansluitend op zorgmachtiging	Zorgmachtiging aansluitend op VCM	Zorgmachtiging	Zorgmachtiging - zelfbindingsverklaring	
januari	38	815		309	655	<5
februari	34	846		259	360	<5
maart	32	793		276	336	<5
Totaal	104	2454		844	1351	5

Toelichting

Onder de Wvzgz zijn er verschillende aanleidingen om een zorgmachtiging af te geven. Tabel 3.3 laat zien dat in het eerste kwartaal het grootste aandeel van de machtigingen uit zorgmachtigingen bestaat die zijn afgegeven aansluitend op een zorgmachtiging.

Voor wat betreft de zorgmachtigingen die zijn afgegeven; deze kenden in 2020 al maandelijkse schommelingen, maar het valt op dat februari en maart aanzienlijk lager liggen dan voorgaande maanden in 2020. Het aantal wijzigingen op de zorgmachtigingen blijven gering, in lijn met de aantallen in 2020.

Het aantal zorgmachtigingen aansluitend aan een voortgezette crisismaatregel is af te zetten tegen het aantal voortzettingen crisismaatregel zoals weergegeven in tabel 2.1.

⁸ Tabel 3.2 en 3.3 Gegevens zijn verkregen vanuit de rechtspraak in april 2021.

Tabel 3.4 Afgegeven zorgmachtigingen na VCM afgezet tegen VCM 2020 en 2021⁹

Maand	2020		2021	
	Voortzetting crisismaatregel	Zorgmachtiging aansluitend op VCM	Voortzetting crisismaatregel	Zorgmachtiging aansluitend op VCM
januari	389	10	501	224
februari	636	88	579	234
maart	707	217	534	228
april	742	176	1.614	686
mei	737	251		
juni	840	233		
juli	982	341		
augustus	788	285		
september	713	307		
oktober	738	281		
november	604	257		
december	755	288		
Totaal	8.631	2.734		

Toelichting

Gelet op deze gegevens is te concluderen in het eerste kwartaal van 2021 43 % van betrokkenen met een voortgezette crisismaatregel na afloop van de voortzetting nog zorg nodig heeft en dit zijn vervolg krijgt met een zorgmachtiging. Dit is in lijn met 2020. Het laatste kwartaal van 2020 was dit 40 % van de betrokkenen met een voortzetting crisismaatregel.

3.2 Voorbereiding verzoekschrift Zorgmachtiging.

De officier van justitie ontvangt aanvragen voor de voorbereiding van zorgmachtigingen. Op basis van beschikbare informatie bepaalt de officier of er een verzoekschrift moet worden voorbereid dat ingediend wordt bij de rechter om een zorgmachtiging af te geven. De cijfermatige doorloop van de voorbereiding is zichtbaar in de onderstaande tabel.

In tabel 3.5 is weergegeven:

1. Het totaal aantal aanvragen ingediend bij de officier van justitie om een voorbereiding voor een zorgmachtiging te starten, in kolom 1.
2. De aanvragen die de officier van justitie in behandeling heeft genomen wat ook inhoudt dat de voorbereiding voor een zorgmachtiging is begonnen, in kolom 2.
3. Totaal aantal verzoekschriften dat ingediend is bij de rechter, in kolom 3.

⁹ Tabel 3.2, 3.3 en 3.4 Gegevens zijn verkregen vanuit de rechtspraak in april 2021

Tabel 3.5 Voorbereiding verzoekschrift Zorgmachtiging in 2020 en 2021 ¹⁰

Voorbereiding verzoekschrift Zorgmachtiging in 2020

Maand	1. Aanvragen voorbereiden verzoekschriften ZM	2. In voorbereiding genomen verzoekschriften ZM	3. Ingediende verzoekschriften ZM
januari	1.089	815	157
februari	1.505	1.257	659
maart	1.593	1.576	1.155
april	1.635	1.515	1.200
mei	1.489	1.344	1.218
juni	1.636	1.638	1.299
juli	1.967	1.907	1.713
augustus	1.824	1.758	1.434
september	2.198	2.180	1.678
oktober	2.394	2.396	1.882
november	1.797	1.909	2.018
december	1.766	1.728	1.816
Totaal	20.893	20.023	16.229

Voorbereiding verzoekschrift Zorgmachtiging in 2021

Maand	1. Aanvragen voorbereiden verzoekschriften ZM	2. In voorbereiding genomen verzoekschriften ZM	3. Ingediende verzoekschriften ZM
januari	1436	1471	1443
februari	1487	1465	1471
maart	1538	1568	1519
Totaal	4461	4504	4433

Toelichting

Het aanvraagproces begint met een aanvraag die wordt beoordeeld door de OvJ. De OvJ wijst een geneesheer-directeur aan en nadat deze betrokkene heeft geïnformeerd start een wettelijke termijn van 4 weken voor de officier om tot een besluit te komen of er voldaan is aan de wettelijke criteria voor verplichte zorg (en 6 weken als er sprake is van een eigen plan van aanpak). Indien dit het geval is zal de OvJ het verzoekschrift onverwijld indienen bij de rechter. De rechter heeft 3 weken om een besluit te nemen. Deze termijnen zijn van belang om de bovenstaande aantallen goed te kunnen interpreteren. Voor de aantallen in tabel 3.5 onder kolom 1 zijn deze termijnen nog niet begonnen. De termijn van 4 weken start enkele dagen nadat een verzoekschrift in voorbereiding is genomen (kolom 2), zodra de geneesheer-directeur de betrokkene informeert.

De doorstroming van aanvraag via in voorbereiding nemen naar indienen is in het eerste kwartaal gelijkmatiger dan in 2020, wat duidt op een gestagere workflow. Te zien is dat er in januari meer aanvragen in voorbereiding zijn genomen (kolom 2) dan zijn ontvangen (kolom 1). Dat betekent dat er aanvragen in behandeling zijn genomen die al eerder (december 2020) zijn ontvangen. Het verschil tussen het aantal in voorbereiding genomen verzoekschriften door de officier van justitie (kolom 2) en ingediende verzoeken bij de rechter (kolom 3) is deels te verklaren door de tijd die de geneesheer-directeur en de OvJ hebben om de voorbereiding af te ronden (maximaal 4 of 6 weken) (in totaal 71 aanvragen). Daarnaast wordt er voor een deel van de aanvragen geen verzoekschrift ingediend, omdat deze gedurende de voorbereiding worden beëindigd op grond van art. 5:11 of 5:16 Wvvgg (in totaal 357 aanvragen). De procedure kan onder andere beëindigd worden als er niet wordt voldaan aan de criteria voor verplichte zorg, de betrokkene succesvol een eigen plan van aanpak op heeft gesteld en/of zorgverlening verder gaat onder vrijwillig kader.

¹⁰ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM in april 2021. Totaal aantal aanvragen die zijn ontvangen voor de voorbereiding van een verzoekschrift zorgmachtiging bevatten ook aantallen voor de Wfz-zaken omdat het OM 1 zaaksysteem hanteert Wvvgg en Wfz.

Officier van justitie op zitting

In de onderstaande tabellen staat weergegeven hoe vaak een officier heeft deelgenomen aan een zitting voor een verzoekschrift dat is ingediend. De wet schrijft voor dat de officier van justitie op de zitting aanwezig is, tenzij het evident is dat een nadere toelichting of motivering van het verzoek niet nodig is. Het kan in voorkomende gevallen behulpzaam zijn dat de OvJ op zitting is, bijvoorbeeld als de onderbouwing van de zorgmachtiging extra toelichting behoeft of als de voorliggende zaak (juridisch) complex is. De vraag of een OvJ op zitting moet verschijnen is een afweging per casus¹¹.

Tabel 3.6 Aanwezigheid van de officier van justitie op zitting bij ZM¹²

OvJ op ZM zitting aanwezig	januari	februari	maart	Totaal
J	57	54	62	173
N	1421	1088	1034	3543
Totaal	1478	1142	1096	3716

Tabel 3.7 Aanwezigheid van de officier van justitie op zitting bij VCM¹³¹⁴

OvJ op VCM zitting aanwezig	januari	februari	maart	Totaal
J	<10	20	<10	37
N	571	584	555	1710
Totaal	585	604	565	1750

Toelichting

In het eerste kwartaal van 2021 is 173 maal (4,6%) door een officier deelgenomen aan een zitting voor een zorgmachtiging (tabel 3.6). In geval van de voortgezette crisismaatregel is 37 (2,1%) van 1747 zittingen bijgewoond (tabel 3.7).

¹¹ Dit is conform werkwijze die eerder is genoemd in kamerbrief 'Regels voor het kunnen verlenen van verplichte zorg aan een persoon met een psychische stoornis (Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg)', pagina 4. [Detail 2017D20919 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#).

¹² Het verschil tussen totaal aantal zittingen in deze tabel (3716) en aantal afgegeven beschikkingen (4757) is omdat deze laatste aantallen afkomstig zijn van de rechtspraak en daadwerkelijk afgegeven beschikkingen betreft. Het eerste aantal is afkomstig vanuit OM en is een weergave van aantal zittingen. Registratie van bij beide partijen kent een lichte afwijking i.v.m. registratietermijn.

¹³ Het verschil tussen totaal aantal zittingen in deze tabel (1750) en aantal afgegeven beschikkingen (1961) is omdat deze laatste aantallen afkomstig zijn van de rechtspraak en daadwerkelijk afgegeven beschikkingen betreft. Het eerste aantal is afkomstig vanuit OM en is een weergave van aantal zittingen. Registratie van bij beide partijen kent een lichte afwijking i.v.m. registratietermijn.

¹⁴ Op moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5 tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaalstelling van de rijen of kolommen

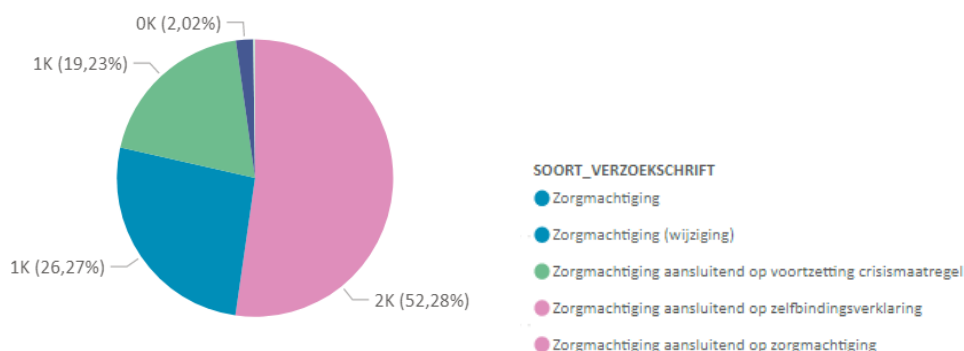
Aanvragen zorgmachtiging

In tabel 3.8 is de verdeling over de verschillende aanleidingen voor aanvragen weergegeven. In tabel 3.9 is te zien welke functionarissen de aanvragers zijn geweest.

Tabel 3.8 Verschillende aanleidingen voor aanvraag verzoekschrift ZM ¹⁵¹⁶

Maand	Zorgmachtiging	Zorgmachtiging (wijziging)	Zorgmachtiging aansluitend op voortzetting crisismaatregel	Zorgmachtiging aansluitend op zelfbindingsverklaring	Zorgmachtiging aansluitend op zorgmachtiging	Totaal
januari	373	39	250	<5	771	1440
februari	376	23	312	<5	773	1490
maart	423	28	296	<5	788	1540
Totaal	1172	90	858	10	2332	4461

Figuur 3.2 Verschillende aanleidingen voor aanvraag verzoekschrift, over het jaar 2021.

Toelichting

Er zijn verschillende aanleidingen om een verzoekschrift voor een zorgmachtiging voor te bereiden. De verdeling van de aanvragen over de verschillende aanleidingen voor zorgmachtigingen is te zien in tabel 3.8. Hier is te zien dat zorgmachtigingen aansluitend op een zorgmachtiging (kolom 5) bijna het dubbele is van aantal aanvragen voor een zorgmachtiging (kolom 1). Voor de verlenging van de zorgmachtiging wordt een zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging aangevraagd. Zorgmachtigingen op basis van een zelfbindingsverklaring blijven laag in omvang (kolom 4). Volgens de gegevens van het Openbaar Ministerie zijn er in het eerste kwartaal van 2021 64 zelfbindingsverklaringen geregistreerd.

¹⁵ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM in april 2021.

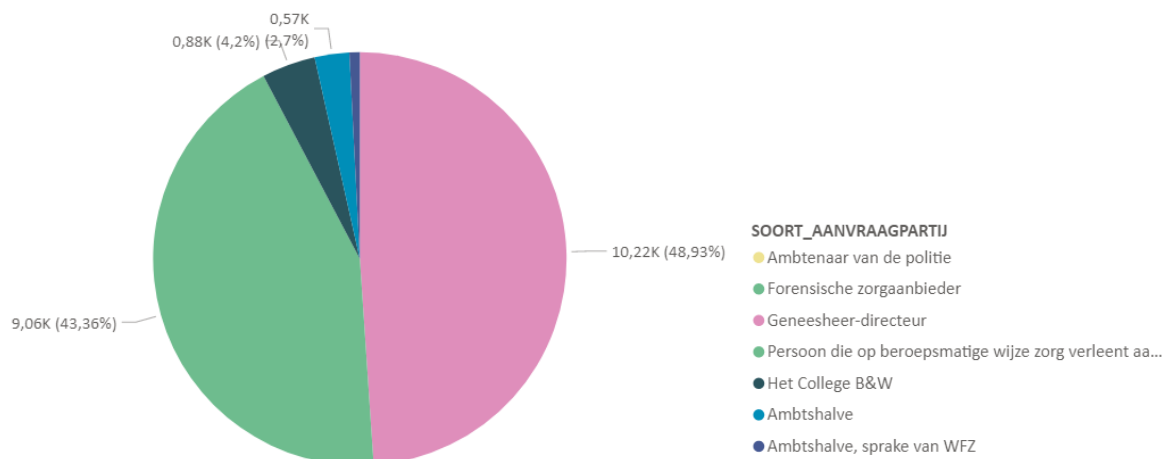
¹⁶ Op moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5 tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaaltelling van de rijen of kolommen

Tabel 3.9 Aanvragers voor een voorbereiding van een verzoekschrift t.b.v. een zorgmachtiging ¹⁷¹⁸

Aanvrager	januari	februari	maart	Totaal
Ambtshalve	38	26	28	92
Forensische zorgaanbieder	<5			5
Geneesheer-directeur	805	820	825	2450
Het College B&W	34	56	64	154
Persoon die op beroepsmatige wijze zorg verleent aan betrokkene	557	585	621	1763
Totaal	1440	1487	1538	4461

Figuur 3.3 Ingediende aanvragen per aanvrager januari tot en met maart 2021.

Toelichting

In art. 5:3 Wvvggz staat benoemd wie een aanvraag voor een zorgmachtiging kan indienen. In tabel 3.9 is te zien dat de aanvragen voor de voorbereiding van een verzoekschrift vooral vanuit de GGZ worden ingediend (een geneesheer-directeur of een persoon die op beroepsmatige wijze zorg verleent). De zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een voortgezette crisismaatregel en zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging zijn zorgmachtigingen die het meest door deze aanvragers worden ingediend. Vanuit de politie wordt aangegeven dat rechtstreekse aanvragen voor een zorgmachtiging niet de voorkeur hebben. De politie streeft naar vroegsignalering in de wijk, en doet hiervoor meldingen bij de gemeente. De gemeente handelt dan verder op basis van deze melding (in overleg met de politie). Dat kan uiteindelijk ook resulteren in een aanvraag zorgmachtiging door de gemeente. Rechtstreekse aanvragen door de politie komen dus idealiter niet veel voor. Dit blijkt ook uit de cijfers; politie is geen aanvrager geweest in het eerste kwartaal van 2021.

¹⁷ Gegevens zijn verkregen vanuit het OM in april 2021. Het lichte verschil tussen tabel 3.5 en 3.9 is omdat in deze tabel Wzd zaken niet zijn opgenomen.

¹⁸ Op moment dat in een kolom of rij eenmaal < 5 of < 10 voorkomt is het totaal van de rij en/of kolom afgerond op hele 5 tal, waardoor het kan voorkomen dat het eindtotaal iets afwijkt van de totaalstelling van de rijen of kolommen

3.3 Verkennend onderzoek

In tabel 3.10 is het aantal meldingen weergegeven van burgers over personen voor wie de noodzaak tot (mogelijk verplichte) geestelijke gezondheidszorg zou moeten worden onderzocht. In tabel 3.11 is het totaal aantal verkennende onderzoeken te zien dat gestart is. In de tabel wordt ook de status van de onderzoeken weergegeven.

De bron van het aantal meldingen en verkennende onderzoeken voor deze ketenmonitor is een systeem dat door een groot deel van de gemeenten wordt gebruikt. Doordat niet alle gemeenten dit systeem gebruiken is het aantal meldingen zoals weergegeven in tabel 3.10 niet volledig, maar geeft wel een globaal beeld. Slechts 1 % van de gemeenten maakt geen gebruik van dit systeem.

Tabel 3.10 Meldingen bij gemeenten 2021 ¹⁹

Maand	Aantal meldingen bij gemeenten	Melder met Doorzettingsrecht
januari	108	30
februari	96	14
maart	121	41
Totaal	325	85

Tabel 3.11 Verkennend onderzoeken 2020

Maand	Aantal Verkennend onderzoeken	Afgeronde VO dat leidt tot aanvraag	Aantal voortijdig Beëindigde VO	Afgeronde VO met besluit tot geen aanvraag	Aantal VO dat toch is doorgezet
januari	175	87	47	37	<5
februari	157	98	31	27	<5
maart	221	113	68	38	<5
april	111	53	28	28	<5
mei	106	58	31	17	
juni	149	69	49	31	
juli	129	50	48	30	
augustus	114	55	30	28	<5
september	117	54	24	38	
oktober	123	55	42	26	
november	115	59	37	18	<5
december	100	49	35	15	<5
Totaal	1617	800	470	333	<10

¹⁹ Gegevens zijn verkregen vanuit VNG in april 2021. Kanttekening hierbij is dat enkele gemeenten bezwaar hebben gemaakt tegen aanlevering van gegevens. Deze zijn daarom niet meegenomen in de hierboven vermelde aantallen. De niet opgenomen gemeenten vormen echter een klein deel, waardoor de vermelde gegevens wel als afspiegeling van de trend gezien kunnen worden.

Tabel 3.12 Verkennend onderzoeken 2021

Maand	Aantal verkennend onderzoeken	Afgeronde VO dat leidt tot aanvraag	Aantal voortijdig Beëindigde VO	Afgeronde VO met besluit tot geen aanvraag	Aantal VO dat toch is doorgezet
januari	105	39	40	21	<10
februari	91	49	28	14	
maart	98	51	30	17	
Totaal	294	139	98	52	<10

Toelichting

In het eerste kwartaal van 2021 zijn 294 maal een verkennend onderzoek gestart, terwijl er 117 meldingen zijn gedaan. Van deze melders waren 85 mensen directe naasten van de betrokkene als genoemd in artikel 5:2 lid 5 Wvvgz, en hebben doorzettingmacht²⁰. Kolom 2, 3, 4 en 5 in tabel 3.12 geven aan op welke wijze de verkennende onderzoeken zijn afgerond. Voor 139 afgeronde verkennende onderzoeken, bijna de helft, zijn er aanvragen tot voorbereiding voor een zorgmachtiging gedaan bij de officier van justitie. Tijdens het verkennend onderzoek kan blijken dat de betrokkene (toch) open staat voor vrijwillige zorgverlening. Het verkennend onderzoek wordt dan voortijdig beëindigd. Een verkennend onderzoek is erop gericht om helder te krijgen of verplichte ggz nodig, of, anders gezegd, of er nog mogelijkheden bestaan om dat te voorkomen. Verkennende onderzoeken waarvoor is besloten om geen aanvraag in te dienen bij de officier van justitie kunnen dus een vervolg krijgen in het vrijwillige zorgkader. Het verschil tussen aantal verkennende onderzoeken en de afgeronde onderzoeken zijn nog lopende onderzoeken.

3.4 Eigen plan van aanpak

Bij de start van een voorbereiding voor een zorgmachtiging kan de betrokkene kenbaar maken een eigen plan van aanpak op te willen stellen. Zodra de GD hiermee instemt wordt de procedure voor de voorbereiding door de GD geschorst.

In tabel 3.11 is weergegeven:

1. Aantal voorbereidingen zorgmachtiging die zijn geschorst door de GD om een eigen plan van aanpak op te stellen, in kolom 1.
2. Aantal hervattingen van de voorbereiding zorgmachtiging en alsnog indienen van een verzoekschrift, in kolom 2.
3. Aantal beëindigingen van voorbereiding zorgmachtiging nadat er eerder geschorst was voor een eigen plan van aanpak, in kolom 3.

²⁰ Indien naar aanleiding van een verkennend onderzoek het college van B&W van mening is dat geen noodzaak tot verplichte zorg aanwezig, kunnen deze melders het college verzoeken om alsnog een verzoek tot voorbereiding van een verzoekschrift in te dienen bij de OvJ (op grond van 5:2 lid 5 Wvvgz)

Tabel 3.13 Eigen plan van aanpak ²¹

Maand	1. Schorsingen voorbereiden n.a.v. eigen plan van aanpak	2. Voorbereiding hervat en verzoekschrift alsnog ingediend	3. Voorbereiding zorgmachtiging beëindigd
januari	82	<10	16
februari	82	<10	15
maart	114	<10	16
Totaal	278	16	47

Toelichting

In tabel 3.13 is te zien dat van januari tot en met maart 278 keer de voorbereiding van een zorgmachtiging geschorst is omdat de betrokkene heeft gepoogd een eigen plan van aanpak op te stellen. In 17% van de gevallen (47 maal) heeft dit geleid tot de beëindiging van de aanvraag zorgmachtiging. Het verschil tussen aantallen hervat en beëindigd (ca. 215) is het aantal lopende schorsingen waar nog geen resultaat van bekend is. De NVVP geeft aan dat eigen plan van aanpak vooral succesvol is bij betrokkenen met verslavingsproblematiek.

²¹ Gegevens zijn verkregen vanuit de het OM in mei 2021

4. Patiëntenvertrouwenspersoon

De betrokkene heeft in het proces van de Wvggz de mogelijkheid om zich te laten ondersteunen door een patiëntenvertrouwenspersoon. Dit kan bijvoorbeeld bij het opstellen van een zorgplan of zorgkaart of bij een klacht of vraag over het proces. De geneesheerdirecteur en de burgemeester vragen in het proces van respectievelijk de zorgmachtiging en de crisismaatregel de betrokkene of diens persoonsgegevens doorgestuurd mogen worden naar een patiëntenvertrouwenspersoon, of betrokkene geeft dit zelf aan, zodat de patiëntenvertrouwenspersoon contact kan opnemen, en indien gewenst ondersteuning kan leveren.

4.1 Inzet PVP

De pvp biedt advies en bijstand in de voorbereiding en gedurende de looptijd van een machtiging en bij een crisismaatregel. Daarnaast biedt de pvp ook ondersteuning in onder andere de forensische psychiatrie²² en aan betrokkenen met een Bopz-titel. Er wordt vastgelegd met betrekking tot welke titel cliënten contact opnemen met de PVP. Dit kan nog gaan om een Bopz-titel uit het verleden, vandaar dat deze ook nog in de tabel is weergegeven.

In onderstaande tabel is het aantal keren te zien dat een pvp ondersteuning heeft gegeven aan betrokkenen met genoemde juridische titels in januari tot en met maart 2021. Stichting PVP telt het aantal keren ondersteuning, hierbij kan één persoon meerdere keren zijn ondersteund.

Tabel 4.1 Inzet PVP 2021.

PVP ondersteuning	januari	februari	maart	Totaal
Zorgmachtiging	868	710	807	2385
Crisismaatregel	314	340	401	1055
Bopz	177	132	152	461
Vorbereiding zorgmachtiging	96	95	111	302
Forensisch	101	76	92	269
Geen dwang/drang (vrijwillig)	82	74	79	235
Anders/onbekend	70	67	75	212
Totaal	1708	1494	1717	4919

* “Anders/onbekend” betreft bijzondere titels of is de juridische status van betrokkenen niet te achterhalen zoals bij helpdeskcontacten.

²² Het gaat om cliënten voor wie vanuit het strafrecht een zorgmachtiging wordt aangevraagd, forensische cliënten die met een strafrechtelijke titel worden geplaatst in een Wvggz-accommodatie en cliënten met een zorgmachtiging die bij een opname al of niet tijdelijk in een justitiële tbs-kliniek verblijven.

In tabel 4.2 is weergegeven:

Het aantal maal dat persoonsgegevens zijn doorgestuurd naar de Stichting PVP door de burgemeester (BM) en geneesheerdirecteur (GD).

Tabel 4.2 Inzet PVP bij voorbereiding zorgmachtiging en crisismaatregel ²³

Maand	Verstrekkingen door BM	Verstrekkingen GD
januari	162	91
februari	144	74
maart	180	100
Totaal	486	265

In tabel 4.3 is weergegeven:

Het aantal maal dat er door een patiëntenvertrouwenspersoon ondersteuning is geleverd bij de voorbereiding op een zorgmachtiging.

Tabel 4.3 Inzet PVP bij voorbereiding ZM

Activiteiten dossiers	Aantal
zorgplan: vraag/klacht	22
zorgplan: BIJSTAND bij opstellen/aanpassen/evaluatie	10
zorgkaart: vraag/klacht	21
zorgkaart: BIJSTAND bij opstellen/aanpassen/evaluatie	41
plan van aanpak	190
anders Wvggz: pva, zorgkaart, zorgplan	27
Totaal	311

Toelichting

In totaal is er ondersteuning geleverd bij 311 dossiers onderverdeeld in verschillende onderwerpen. Deze ondersteuning is nog onderverdeeld in vraag of klacht en bijstand. Hierbij kan één persoon meerdere keren zijn ondersteund. De ondersteuning is geleverd aan 278 betrokkenen.

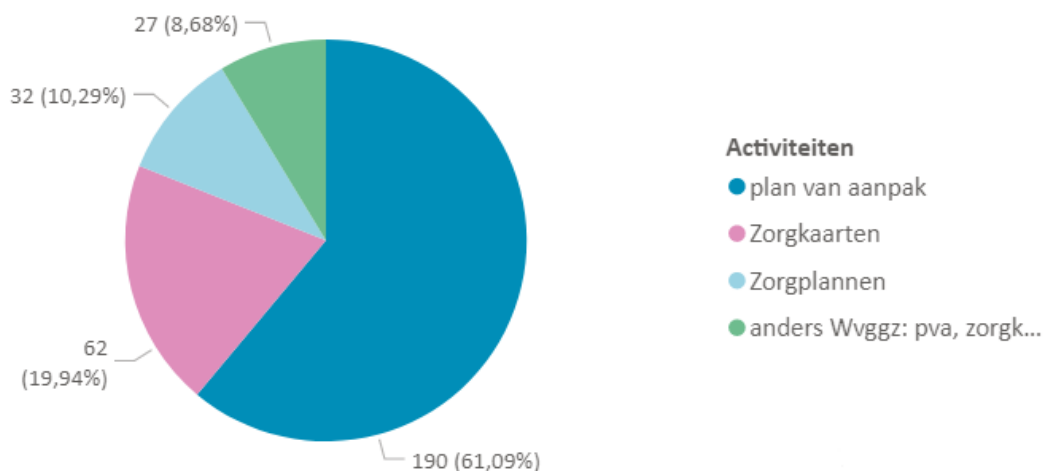
De onderdelen waarin 'bijstand' wordt genoemd gaat om daadwerkelijke bijstand bij een zorgkaart of zorgplan, alle overige onderdelen gaan om een vraag of klacht over het onderwerp. Dus bij plan van aanpak gaat het niet om bijstand bij het opstellen van een plan van aanpak maar om de inzet bij vragen of klachten over een plan van aanpak.

Zowel in tabel 4.1 als tabel 4.3 wordt er weergegeven hoe vaak een pvp ondersteuning heeft geleverd bij de voorbereiding van een zorgmachtiging. Er is een verschil in de totalen (tabel 4.1: 302 en tabel 4.3: 311), omdat tabel 4.1 gebaseerd is op de juridische titel van de betrokkenen. Het is mogelijk dat een betrokkene andere juridische titel heeft, bijvoorbeeld een BOPZ-machtiging, maar vragen heeft over de voorbereiding van een zorgmachtiging. In dat geval is het niet zichtbaar in de totalen van tabel 4.1 maar in tabel 4.3.

²³ Gegevens tabel 4.2 en 4.3 zijn in april 2021 verkregen vanuit StPVP.

Figuur 4.1 Inzet PVP bij voorbereiding ZM tot en met maart 2021

In tabellen 4.4 en 4.5 zijn de beschikbare gegevens naast elkaar gezet om de verhouding tussen de inzet van de PVP in het proces voor een zorgmachtiging en een crisismaatregel zichtbaar te maken.

Tabel 4.4 Procentuele verhoudingen inzet PVP bij ZM

Maand	In voorbereiding genomen verzoeken ZM	Gegevens doorgestuurd door GD (aantal personen)	% verhouding
maart	1568	100	6%
januari	1471	91	6%
februari	1465	74	5%
Totaal	4504	265	6%

Tabel 4.5 Procentuele verhoudingen inzet PVP bij CM

Maand	Aantal opgelegde Crisismaatregelen	Gegevens doorgestuurd door BM (aantal personen)	% verhouding
maart	763	180	24%
januari	685	162	24%
februari	608	144	24%
Totaal	2.056	486	24%

Te zien is dat er relatief gezien minder gegevens van betrokkenen worden doorgestuurd bij de voorbereiding van een zorgmachtiging dan bij een crisismaatregel. Het werkproces is momenteel dusdanig ingericht dat betrokkene per post de vraag krijg of men ondersteuning wilt. Er wordt momenteel gewerkt aan een aangepaste werkwijze, waarmee wordt beoogd meer betrokkenen te bereiken.

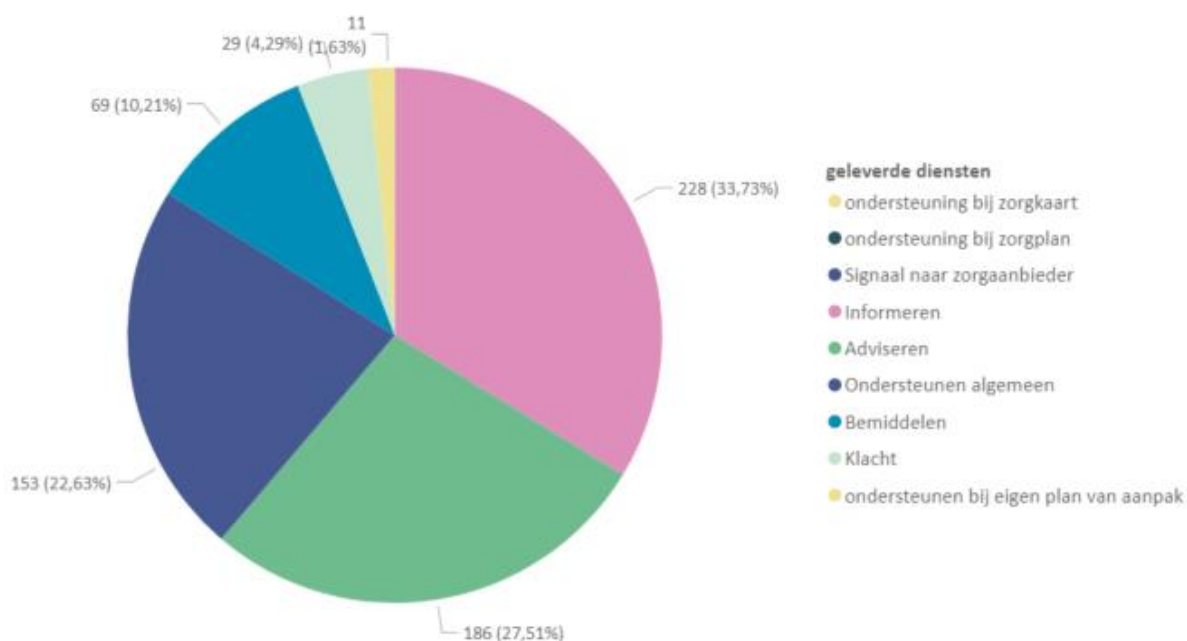
5. Familievertrouwenspersoon

De familievertrouwenspersoon heeft tot taak om, op verzoek van de voor de continuïteit van zorg relevante familie en naasten van een persoon met een psychische stoornis, voor wie een verzoek voor een zorgmachtiging wordt voorbereid of aan wie verplichte zorg wordt verleend door een zorgaanbieder, deze:

- te informeren
- te adviseren
- te ondersteunen
- bijstand te verlenen bij een klachtprocedure
- tekortkomingen in de structuur en de uitvoering van de zorg, voor zover deze afbreuk doen aan de rechten van de betrokkene, te signaleren en aan de inspectie te melden
- te bemiddelen tussen de familie en naasten, de zorgaanbieder, de geneesheer-directeur en de zorgverantwoordelijke en betrokkene

Onderstaande figuur geeft het aantal geleverde ondersteunings-diensten door een familievertrouwenspersoon weer, onderverdeeld naar type diensten.

Figuur 5.1 Ondersteuning Familievertrouwenspersoon

Tabel 5.1 Aantal geleverde diensten die incidenteel voorkomen, waardoor zij praktisch niet zichtbaar zijn in bovenstaande diagram

Q1 2021	
ondersteunen bij eigen plan van aanpak	11
ondersteuning bij zelfbinding	<5
ondersteuning bij zorgkaart	<5
ondersteuning bij zorgplan	<10

Onderstaande tabel geeft het aantal casussen weer dat is behandeld door een familievertrouwenspersoon ten aanzien van verplichte zorg. Bij een casus (tabel 5.2 en 5.3) kunnen meerdere diensten (zoals weergegeven in figuur 5.1) geleverd zijn.

Tabel 5.2 Aantal voorbereidingen op casussen ten aanzien van verplichte zorg bij de Landelijke Stichting Familievertrouwenpersonen

casussen/naasten Wvggz Maand ▲	Voorbereiden CM		Voorbereiden ZM		Totaal	
	nieuw	Totaal	nieuw	Totaal	nieuw	Totaal
januari		<10	10	15	10	21
februari	<5	<10	<10	15	<10	21
maart	<5	<10	<10	14	10	22

Tabel 5.3 Aantal casussen ten aanzien van verplichte zorg in behandeling bij de Landelijke Stichting Familievertrouwenpersonen²⁴

casussen/naasten Wvggz Maand ▲	CM		ZM		Totaal	
	nieuw	Totaal	nieuw	Totaal	nieuw	Totaal
januari	20	41	42	90	62	131
februari	29	46	40	86	69	132
maart	23	49	49	105	72	154

Toelichting

De familievertrouwenpersonen leveren ondersteuning en begeleiding in zowel vrijwillige zorg, als verplichte zorg. Er zijn in totaal 231 nieuwe casussen behandeld in januari tot en met maart 2021, waar voornamelijk ondersteuning is geleverd bij voorbereiding of zorgverlening in het kader van CM en ZM. Ieder casus stelt in principe ondersteuning aan een naaste/familie voor. Hierbij kan de naaste binnen één casus van één of meerdere diensten gebruik maken. De ervaring van Landelijke Stichting Familievertrouwenpersonen is dat het niet vanzelfsprekend is dat naasten ondersteuning zoeken, en dat het nodig is dat hierop wordt gewezen. Als de naaste wordt gewezen op de Landelijke Stichting Familievertrouwenpersonen is de betrokkene meestal al verder het proces. Het relatief lage aantal waar ondersteuning is geleverd onder de Wvggz bevestigt dit ook. Om hier verandering in te brengen heeft de Landelijke Stichting Familievertrouwenpersonen actie richting zorgaanbieders en meldpunten van gemeenten ondernomen.

²⁴ Gegevens zijn in april 2021 verkregen vanuit de Landelijke Stichting Familievertrouwenpersonen. VZM betreft de ondersteuning die Familievertrouwenpersoon levert aan familie of naasten indien er sprake is van een zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging. Onder ZM vallen alle andere aanleidingen (zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een crisismaatregel, wijziging zorgmachtiging, zorgmachtiging aansluitend op een zorgmachtiging, zorgmachtiging op basis van een zelfbindingsverklaring, ambtshalve zorgmachtiging 2.3 Wfz en zorgmachtiging met toepassing van 2.3 Wfz)